

Beszámoló

a 2024-es esztendő egyházzenei eseményeiről a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben

Különleges évet tudhatunk magunk mögött, hiszen a 2024-es év gazdag volt zenei eseményekben. Kiemelnék ezek közül négyet, amelyek az egyházkerület szervezésében és támogatásával jöttek létre.

2024. április 12-14. között tartottuk az egyházkerületi kántorkonferenciát, melynek központi témája a kántorképzés volt. Erre az alkalomra négy országból érkeztek előadók: Románia (Királyhágómellék), Magyarország, Szlovákia és Csehország. A konferencia záró eseménye egy oratórium bemutatója volt, melyet Gárdonyi Zoltán (1906-1986) zeneszerző, egyházzeneész írt a bibliai történet alapján (Lukács evangéliuma, 15. fejezet). Az oratóriumot első alkalommal mutatták be egyházkerületünkben.

Mivel a Nagyvárad-újívárosi templom orgonája teljes felújítás előtt áll, ezért szükség volt egy tisztítás-hangolásra a koncert-istentisztelet előtt, hogy a bemutató létrejöhessen. A munkát Pap Zoltán orgonaépítő végezte el munkatársával. A felújítás költségeit a Förderkreis szervezet hozzánk juttatott támogatásából valósítottuk meg, amelyért ezúton is köszönetet mondunk. Az oratórium bemutatója egyúttal jótékonyági hangverseny is volt, melyen a tragikus autóbalesetben elhunyt Bíró István, 35 éves református lelkipásztor családjának gyűjtöttünk adományt. Hálát adunk Istennek, hogy segíthettünk.

A zenei események sorában június 16-án egy ünnepi istentiszteletre került sor Nagyvárad- Újívárosban, amelyen könyvbemutatóval egybekötött zenés áhítaton köszönthettük Berkesi Sándor debreceni Kossuth-és Liszt-díjas karnagyot, a Partiumi Keresztény Egyetem korábbi oktatóját 80. születésnapja alkalmából. Ezen a délutánon került sor a karnagy életmű kötetének bemutatójára *Szólj, őtágú síp* címmel. Az ünnepi alkalmon több Berkesi-kórusmű is elhangzott a Nagyvárad Református Gyülekezetek Egyesített Énekkarának valamint a Kántorok Kórusának közreműködésével.

2024. július 22-augusztus 8. között tartottuk a 18. Kántorképző Tanfolyamot 27 hallgató részvételével. Az idei tanfolyamon 27 hallgató vett részt, közülük 15-en első alkalommal. Ők jelentik számunkra az utánpótlást, a jövőendő ígétét. Egyetlen szilágysági gyülekezet hét tehetséges gyermeket is küldött a tanfolyamra, a legkisebb még csak 11 éves.

Köszönjük Balázs Zoltán szilágyerkedi lelkipásztornak, aki saját gyermekei közül is küldött kettőt. A tanfolyam történetében egyszer fordult még elő, hogy egy szatmári gyülekezet három hallgatót is tanított egyszerre. Reméljük, hogy kitartásuk és szorgalmuk nem lankad és visszajönnek jövőre is.

A kezdő csoportosok között néhány zeneiskolás növendék is van. Minden kezdő csoportos hallgató szembesült azzal, hogyan dolgoznak a felsőbb csoportokban lévők és azzal is, hogy ez a tanfolyam nem zenetábor, ahol kedvünkre zenélgetünk kellemes nyári délutánokon, hanem egy intenzív tanfolyam, ahol reggel hatkor kezdődnek a gyakorlók és este tízig tart a napi program.

Az első hét nagyon kemény volt, hiszen ezen a héten csak négy tanár oktatott és 27 diáknak meg kellett oldani úgy az egyéni hangszeróráját, mint a gyakorlókat és a csoportos órákat. Gyakorlatilag reggeltől estig kellett tanítani minden tanárnak. Egy másik nehézséggel is szembesülnünk kellett, jelesen azzal, hogy nincs elég működőképes gyakorló hangszerünk, ugyanis az egyetemen lévő három gyakorlóorgona közül egyik sem működött. Csodával határos módon sikerült kettőt megjavítani, ezúton is köszönjük Kozma Gyula tanár úrnak a segítséget, aki az egyetlen szakember az elektromos orgonák javítását illetően Nagyváradon. Ezzel a két, pedálos hangszerrel hatalmasat léptünk előre a tanórák és gyakorlók tekintetében. Az újvárosi templom Wegenstein orgonáját a forró nyári levegőtől meg kellett kímélnünk, hogy legyen egy használható liturgikus hangszerünk az áhítatokra és a záróhangversenyre. A díszteremben lévő kis, sípos orgona sajnos a karzattal együtt használhatatlan.

A második héttől még két tanárral bővült a csapat, így a gyülekezeti ének, szolfézs, zenetörténet, kórus-karvezetés és himnológia órák mellett az orgonaismeret és az énektanítás módszertana is elkezdődhetett. A tanfolyammal egyidőben kellett felkészíteni és vizsgáztatni azt a két hallgatót, akik a tanfolyam végén záróvizsgát tettek.

A tanfolyam végén két hallgató tett záróvizsgát. A kántorképző tanfolyam „nagykorúságát” záróhangversennyel és közös ebéddel ünnepeltük meg.

2024. október 31-én a Reformáció emléknapján a Nagyvárad-rogériuszi templomban ünnepelt a nagyváradi református közösség. Ebből az alkalomból újra szolgált az egyesített énekkar, melyben négy gyülekezet mintegy ötven kórustagja énekelt az ünnephez méltó kórusműveket. Az úrvacsora kiosztása alatt pedig a Nagyvárad-i Kántorkórus szolgált zsoltárfeldolgozásokkal.

Mind a négy központi zenei eseményen jelen voltak a Kántorképző Tanfolyam hallgatói, ezzel is hasznos szolgálatot téve az egyházzenei szolgálatra való felkészülésben. Szeretnénk köszönetet mondani a Förderkreis szervezetnek és Thomas Rink-nek, hogy 2024-ben is támogatták egyházkerületünket és a Kántorképző Tanfolyam munkálatait. Isten gazdag áldása legyen az adományozó szervezet munkáján és a kántorok felkészülésén.

Nagyvárad, 2025. február 19.

Dr. Orosz Otília Valéria

egyházzenei referens,

Királyhágómelléki Református Egyházkerület

Bericht über die kirchenmusikalischen Veranstaltungen des Jahres 2024 im reformierten Kirchenbezirk Királyhágómelléki Wir können auf ein besonderes Jahr zurückblicken, denn das Jahr 2024 war reich an musikalischen Ereignissen. Vier davon möchte ich hervorheben, die mit Organisation und Unterstützung des Kirchenkreises entstanden sind. 12.-14. April 2024. Wir veranstalteten die Bezirkskantorentagung, deren zentrales Thema die Kantorenausbildung war. Zu dieser Veranstaltung kamen Redner aus vier Ländern: Rumänien (Királyhágómellék), Ungarn, der Slowakei und der Tschechischen Republik. Den Abschluss der Konferenz bildete die Aufführung eines Oratoriums des Komponisten und Kirchenmusikers Zoltán Gárdonyi (1906–1986), das auf der biblischen Geschichte (Lukasevangelium, Kapitel 15) basiert. Das Oratorium wurde in unserer Pfarrgemeinde zum ersten Mal aufgeführt. Da die Orgel der Kirche in Nagyvárad-Újváros einer umfassenden Renovierung unterzogen wird, war es notwendig, sie vor dem Konzertgottesdienst zu reinigen und zu stimmen, damit die Präsentation stattfinden konnte. Die Arbeiten wurden vom Orgelbauer Zoltán Pap und seinem Kollegen durchgeführt. Die Sanierungskosten konnten durch die Unterstützung des Förderkreises gedeckt werden, für die wir uns herzlich bedanken möchten. Die Oratorienaufführung war zugleich ein Benefizkonzert, bei dem wir Spenden für die Familie von István Bíró sammelten, einem 35-jährigen reformierten Pfarrer, der bei einem tragischen Autounfall ums Leben kam. Wir danken Gott, dass wir helfen konnten. Zu den musikalischen Veranstaltungen gehörte am 16. Juni ein festlicher Gottesdienst in Nagyvárad-Újváros, bei dem wir den mit dem Kossuth- und Liszt-Preis ausgezeichneten Dirigenten aus

Debrecen und ehemaligen Dozenten der Christlichen Universität Partium, Sándor Berkesi, anlässlich seines 80. Geburtstages in einer musikalischen Andacht in Verbindung mit einer Buchpräsentation begrüßten. Heute Nachmittag fand die Präsentation des Dirigentenwerkes mit dem Titel „Speak, Five-Tier Whistle“ statt. Zu diesem festlichen Anlass wurden mehrere Chorwerke aus Berkesi unter Beteiligung des Vereinigten Chors der reformierten Kirchen von Oradea und des Kantoreenchors aufgeführt. Vom 22. Juli bis 8. August 2024 führten wir den 18. Kantorenlehrgang mit der Teilnahme von 27 Studierenden durch. An dem diesjährigen Kurs nahmen 27 Studierende teil, davon waren 15 zum ersten Mal dabei. Sie repräsentieren unsere Zukunft, das Versprechen der Zukunft. Eine einzige Kirche in Szilágy schickte sieben talentierte Kinder zu dem Kurs, das jüngste war erst 11 Jahre alt. Wir danken Zoltán Balázs, Pfarrer von Szilágyerkedi, der zwei seiner eigenen Kinder schickte. In der Geschichte des Kurses gab es nur ein weiteres Mal, dass in einer Gemeinde in Szatmár drei Studenten gleichzeitig unterrichtet wurden. Wir hoffen, dass sie mit ihrer Ausdauer und ihrem Fleiß nicht nachlassen und im nächsten Jahr wiederkommen. Unter den Anfängern sind auch einige Musikschulstudenten. Jeder Schüler der Anfängergruppe wurde mit der Arbeitsweise der höheren Gruppen konfrontiert und auch mit der Tatsache, dass dieser Kurs kein Musikcamp ist, wo wir an lauen Sommernachmittagen nach Herzenslust musizieren, sondern ein Intensivkurs, bei dem die Übungseinheiten um sechs Uhr morgens beginnen und das Tagesprogramm bis zehn Uhr abends dauert. Die erste Woche war sehr anstrengend, da diese Woche nur vier Lehrer unterrichteten und 27 Schüler ihren individuellen Instrumentalunterricht sowie Übungs- und Gruppenunterricht absolvieren mussten. Praktisch jeder Lehrer musste von morgens bis abends unterrichten. Darüber hinaus standen wir vor einer weiteren Schwierigkeit, nämlich dem Mangel an funktionsfähigen Übungsinstrumenten, da keine der drei Übungsgelbes an der Universität funktionierte. Wie durch ein Wunder gelang es uns, zwei davon zu reparieren, und wir möchten Professor Gyula Kozma für seine Hilfe danken, dem einzigen Experten für die Reparatur elektrischer Orgeln in Oradea. Mit diesen beiden Pedalinstrumenten haben wir sowohl im Unterricht als auch in der Praxis große Fortschritte gemacht. Um für die Andachten und das Abschlusskonzert ein brauchbares liturgisches Instrument zu haben, galt es, die Wegenstein-Orgel der Neustädter Kirche vor der heißen Sommerluft zu schützen. Leider ist die kleine Pfeifenorgel im Ballsaal sowie die Empore unbenutzbar. Ab der zweiten Woche wurde das Team um zwei weitere Lehrer erweitert, so dass neben dem Unterricht in Kirchengesang, Solfège, Musikgeschichte, Chorleitung und Hymnologie auch mit der Vermittlung von Orgelkenntnissen und Gesangsdidaktik begonnen werden konnte. Parallel zum Kurs mussten die beiden

Studierenden, die am Ende des Kurses die Abschlussprüfung ablegten, vorbereitet und geprüft werden. Am Ende des Kurses legten zwei Studierende eine Abschlussprüfung ab. Mit einem Abschlusskonzert und einem gemeinsamen Mittagessen feierten wir die Volljährigkeit des Kantorenlehrgangs.

Am 31. Oktober 2024 feierte die reformierte Gemeinde von Oradea den Reformationstag in der Oradea-Rogieriusz-Kirche. Auch dieses Mal war der Vereinigte Chor wieder mit von der Partie, bei dem rund fünfzig Chormitglieder aus vier Gemeinden dem Feiertag würdige Chorwerke sangen. Während der Austeilung des Abendmahls spielte der Kantorenchor von Oradea Psalmbearbeitungen. Bei allen vier zentralen musikalischen Veranstaltungen waren die Studierenden des Kantorenlehrgangs anwesend und leisteten so einen wertvollen Beitrag zur Vorbereitung auf den kirchenmusikalischen Dienst. Wir danken dem Förderkreis und Thomas Rink für die Unterstützung unserer Kirchengemeinde und der Arbeit des Kantorenlehrgangs 2024. Gottes reicher Segen ruhe auf der Arbeit des Förderkreises und der Kantorenausbildung.

Maschinell übersetzt